

UCHWAŁA NR .../.../...
RADY GMINY GRUDZIĄDZ
z dnia 2022 r.

PROJEKT

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159, poz. 1006, poz. 1981, poz. 2270, z 2022 r. poz. 2328) uchwala się, co następuje:

- § 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 - 2024" stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grudziądz.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Hanna Kolodziej

RADCA PRAWNY

Jan Kudyba
Tr 479

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

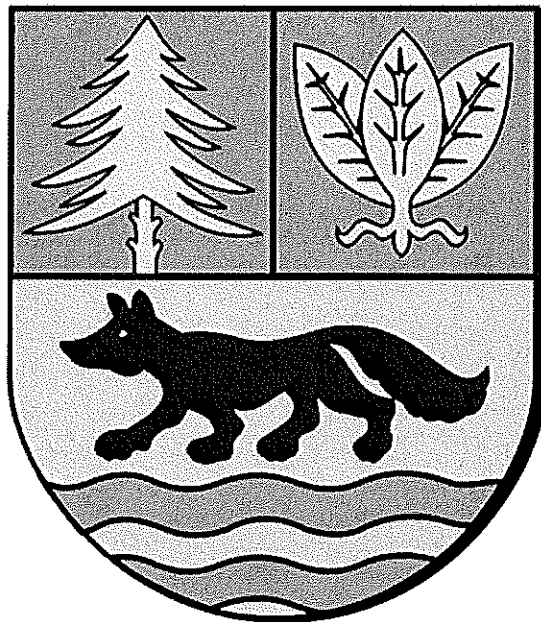
Celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka.

Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny. Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tj. min. ośrodek pomocy społecznej, szkoły, sąd, policja.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały uważa się za zasadne.

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Grudziądz
z dnia

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2022 – 2024**

SPIS TREŚCI

Wstęp	1
I. Podstawy prawne	2
II. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Grudziądz	3
III. Asystent rodziny jako forma wspierania rodziny	8
IV. Analiza SWOT	13
V. Cele Programu	14
VI. Odbiorcy Programu	15
VII. Przewidywane rezultaty programu	15
VIII. Działania	16
IX. Realizatorzy Programu	18
X. Czas realizacji Programu	18
XI. Finansowanie	18
XII. Monitoring i ewaluacja Programu	19
XIII. Podsumowanie	19

*Materiały zebrała i opracowała
Aleksandra Kieloch
asystent rodziny*

Wstęp

Zgodnie z art. 176 pkt 1 i art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.) opracowano kolejny Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024. Preambuła przywołanej ustawy brzmi:

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna. Funkcjonująca prawidłowo jest naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków a w szczególności dzieci.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza planowane działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w procesie przywrócenia zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Skuteczna pomoc, ochrona rodziny i dzieci wymaga współpracy wielu podmiotów i ich nie tylko profesjonalnego podejścia, ale także osobistego zaangażowania i pochylenia się nad problemami drugiego człowieka.

W rozdziale II na podstawie danych zebranych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu oraz innych podmiotów działających na rzecz rodziny przeprowadzono diagnozę problemów społecznych dotyczących rodziny na terenie Gminy. Po sporządzeniu analizy SWOT wyłoniono cel główny i cele szczegółowe kolejnej edycji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono szczegóły realizacji programu, tj. adresatów, realizatorów oraz czas realizacji programu. W dalszej części opracowania przedstawiono źródła finansowania oraz sposób prowadzenia monitoringu i ewaluacji programu.

ROZDZIAŁ I. Podstawy prawne programu.

Zgodnie z zapisem art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest zadaniem własnym gminy. Opracowanie, wdrażanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny oparte będzie na przepisach prawnych, takich jak:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.);
- b) Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz 1860 z późn. zm.);
- c) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1769 z późn. zm.);
- d) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.);
- e) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.);
- f) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.);
- g) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz 682 z późn. zm.);
- h) Ustawa z dnia 7 września 1992 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz.1943 z późn. zm.);
- i) Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.)
- j) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.)

Inne dokumenty:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Grudziądz na lata 2014 – 2022
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021

- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 - 2024

ROZDZIAŁ II. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Grudziądz.

Gmina Grudziądz leży w woj. kujawsko-pomorskim. Zlokalizowana jest wokół miasta Grudziądza. W związku z taką lokalizacją dzieje gminy są nierozzerwalnie związane z historią miasta Grudziądza i Ziemi Chełmińskiej.

Gmina Grudziądz położona jest w niecce Basenu Grudziądzkiego. Znaczna część leży nad Wisłą. Graniczy z gminami Rogóźno i Gruta od wschodu, Chełmno, Stolno i Radzyń Chełmiński od południa, od zachodu z gminą Dragacz a od północnej strony graniczy z województwem pomorskim.

W obrębie administracyjnym gminy leżą wsie: Białe Bórze, Dusocin, Gogolin, Grabowiec, Mały Rudnik, Mokre, Nowa Wieś, Parski, Piaski, Pieńki Królewskie, Rozgarty, Ruda, Skarszewy, Sosnówka, Stary Folwark, Sztynwag, Szynych, Świerkocin, Turznice, Wałdowo Szlacheckie, Węgrowo, Wielkie Łniska, Wielki Wełcz, Zakurzewo, Marusza, Brankówka, Gać, Hanowo, Kobylanka, Leśniewo, Linarczyk, Lisie Kąty, Małe Łniska, Sadowo.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Grudziądz w latach 2019 – 2021

Rok	Liczba stałych mieszkańców gminy	Liczba mieszkańców gminy zameldowanych na pobyt czasowy	Łączna liczba mieszkańców gminy	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Łączna liczba osób korzystających z pomocy
2019	12475	210	12685	304	828
2020	12620	166	12786	236	608
2021	12823	154	12977	199	499

Źródło: dane Ewidencji Ludności UG Grudziądz i dane własne GOPS

Powyższe dane przedstawiają systematyczny wzrost liczby mieszkańców natomiast liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej prawie dwukrotnie zmalała. Może to świadczyć o zamożności społeczeństwa ale również przyczyną może być minimalnie zwiększane kryterium dochodowe

Tabela nr 2 Liczba dzieci w wieku 0 – 18 lat zamieszkujących na terenie Gminy Grudziądz w latach 2019 – 2021

Wiek 0 – 18 lat	2019	2020	2021
chłopcy	1528	1569	1585
dziewczynki	1452	1468	1504
łącznie	2980	3037	3089

Źródło: dane Ewidencji Ludności UG Grudziądz

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców Gminy Grudziądz wzrosła liczba dzieci jednak biorąc pod uwagę pomoc państwa przeznaczoną na wychowanie i utrzymanie dzieci, nie jest to znaczący przyrost naturalny.

Tabela nr 3. Główne powody udzielania pomocy w latach 2019 – 2021

Główne przyczyny korzystania z pomocy	Liczba rodzin		
	2019	2020	2021
Bezrobocie	138	124	103
Ubóstwo	132	125	108
Długotrwała lub ciężka choroba	70	47	35
Niepełnosprawność	58	45	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	38	26	21

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Systematyczny spadek bezrobocia a tym samym ubóstwa zmniejszył liczbę środowisk objętych pomocą społeczną. Zmniejszyła się również liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Niemniej rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia,

w tym przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych a w razie potrzeby przez asystentów rodziny.

Zakres pomocy państwa dla rodzin z dziećmi w ostatnim czasie bardzo się zwiększył. Oprócz świadczeń rodzinnych wprowadzono program 500+, Dobry Start, świadczenie z ustawy „Za Życiem”.

Tabela nr 4. Świadczenia rodzinne jako forma wspierania rodziny w Gminie Grudziądz w latach 2019 – 2021

Świadczenia rodzinne – liczba rodzin	2019	2020	2021
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	78	66	67
Świadczenia rodzicielskie - liczba świadczeń	333	316	274
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego			
• Liczba rodzin	70	57	68
• Liczba osób w rodzinie	94	79	98
Świadczenia z ustawy „Za Życiem”	2	2	1

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Pomimo systematycznie zwiększającej się liczby mieszkańców Gminy Grudziądz oraz pakietu świadczeń dla rodzin z dziećmi nie obserwuje się tendencji zwykłej urodzeń, co przedstawia powyższa tabela.

Tabela nr 5. Realizacja Programu 500+ w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych programem	1710	1698	1823
Liczba dzieci , którym wypłacono świadczenie	2677	2784	2883

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Tabela nr 6. Realizacja Programu Dobry Start w latach 2019 - 2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin objętych programem	1330	1344	0
Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie	1924	1951	0

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Od 2021 r. świadczenie realizowane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program, w ramach którego rodzice co najmniej trojga dzieci mogą skorzystać z wielu udogodnień. Istnieje od 2014 roku i jest dostępna w formie tradycyjnej oraz elektronicznej. Nie jest uzależniona od dochodu – mogą z niej korzystać gospodarstwa domowe o różnym statusie materialnym. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. Poniżej przedstawiono w jakim zakresie mieszkańcy gminy Grudziądz byli zainteresowani tą formą wsparcia.

Tabela nr 7. Karta Dużej Rodziny

Rok	2019	2020	2021
Liczba osób, którym wydano Grudziądzką Kartę Dużej Rodziny	144	50	41
Liczba osób, którym wydano Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny	370	141	172

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Wyjazdy na kolonie i obozy są bardzo potrzebne dzieciom. Odrywają je od domowej codzienności, pozwalają doświadczyć wielu przygód, ciekawych zajęć z profesjonalistami i hobbystami, spotkać rówieśników mających te same pasje, pooddychać innym powietrzem, zwiedzać kraj. Zalet zorganizowanego wypoczynku letniego jest mnóstwo.

Pomimo pandemii covid – 19 udało się zorganizować kolonie dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy.

Tabela nr 8. Liczba dzieci, które skorzystały z bezpłatnych kolonii organizowanych przez GOPS

Rok	2019	2020	2021
Liczba dzieci, które wyjechały na kolonie	60	48	80

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Wsparciem finansowym dla rodzin z dziećmi w wieku szkolnym jest stypendium szkolne, które może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Natomiast zasiłek to forma pomocy materialnej o charakterze socjalnym. Takie świadczenie przysługuje uczniom, którzy znajdują się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, np. których sytuacja materialna uległa pogorszeniu i z powodu śmierci rodzica.

Tabela nr 9. Liczba uczniów otrzymujących stypendium szkolne i zasiłek socjalny w latach 2019 – 2021

zasiłek	ilość uczniów	kwota	stypendium	ilość uczniów	kwota
2019	0	0	2019	191	106 745,00
2020	13	8 060,00	2020	148	78 695,00
2021	6	3 720,00	2021	101	61 010,00

Źródło: Wydział Oświaty UG Grudziądz

Tabela nr 10. Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	29	23	26
Liczba osób dotkniętych przemocą	29	25	29

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie kroki pomocowe podejmuje Zespół Interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grudziądzu. Liczbę wszczętych procedur przedstawia powyższa tabela.

Rozdział III. Asystent rodziny jako forma wspierania rodziny.

Zdarza się, że rodzina w swoim życiu doświadcza trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W takiej sytuacji może ona otrzymać od gminy wsparcie w postaci asystenta rodziny. Asystent rodziny ułatwia rodzinom wypełnianie ról społecznych, w celu doprowadzenia do osiągnięcia fundamentalnej stabilizacji życiowej. Stara się nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub rodzinach zastępczych. W przypadku, gdy dzieci znajdują się pod pieczęą zastępczą, rolą asystenta jest podjęcie działań na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny. [www.samorząd.infor.pl] Asystent rodziny ma wspierać, dawać dobre rady i uczyć jak dobrze funkcjonować w społeczeństwie, a jego rola polega przede wszystkim na zwalczaniu szerzącej się patologii w rodzinie.

Asystent rodziny powinien być kierowany do rodzin, które rokują dokonanie zmian, wyeliminowanie destrukcyjnych zachowań względem dzieci.

W pierwszej kolejności praca z rodziną kierowana jest na poprawę sytuacji ekonomiczno-socjalnej. Dalsza praca przebiega nad poprawą jakości życia rodziny między innymi poprzez nabywanie umiejętności w wypełnianiu obowiązków na rzecz domu i rodziny.

W obszarze opiekuńczo – wychowawczym asystent rodziny wspomaga rodziny w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, rozwija umiejętności planowania,

podejmowania decyzji, przyjmowania odpowiedzialności za siebie i członków rodziny, rozwiązywania różnych problemów rodziny. W razie potrzeby zachęca do podjęcia terapii, udziału w mediacjach, zajęciach psychoedukacyjnych oraz udziela informacji, gdzie o taką pomoc można się zgłosić.

Asystent rodziny może pomagać rodzinie również poprzez organizowanie i integrowanie działań instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego, a także rodzin wspierających.

Efektem realizacji planu pracy z rodziną, powinna być integracja rodziny, wzmocnienie więzi emocjonalnych pomiędzy wszystkimi członkami rodziny, integracja rodziny ze środowiskiem w którym żyje, a także odbudowanie funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Zakres współpracy asystenta z rodziną jest bardzo obszerny, wynika z indywidualnych potrzeb jak i możliwości rodziny.

Tabela nr 11. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych opieką asystenta rodziny w latach 2019 – 2021

Wsparcie ze strony asystenta rodziny	2019	2020	2021
Liczba rodzin	13	11	13
Liczba dzieci w tych rodzinach	30	26	30

Źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Mimo szerokiego wsparcia i zaangażowania wielu specjalistów w pomoc rodzinie nie zawsze uzyskuje się poprawę w funkcjonowaniu rodziny. W przypadku rodzin objętych wsparciem asystenta na terenie gminy Grudziądz głównym powodem był problem alkoholowy rodziców i brak gotowości do podjęcia leczenia odwykowego, co spowodowało, iż kilkoro dzieci zostało umieszczonych w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Tabela nr 12. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny

Koszty w zł	2019	2020	2021
Kwota dofinansowania z resortowego Programu asystent rodziny i koordynator pieczy zastępczej	17.442,00	1.700,00	2.000,00
Kwota finansowania ze środków własnych Gminy - wynagrodzenia	34.940,71	67.105,00	42.712,00
Łączne wydatki na wynagrodzenie asystenta rodziny	52.382,71	68.805,00	44.712,00

źródło: dane własne GOPS w Grudziądzu

Pomimo corocznej inflacji, wydatki na zatrudnienie asystenta w Gminie Grudziądz znacznie się obniżyły.

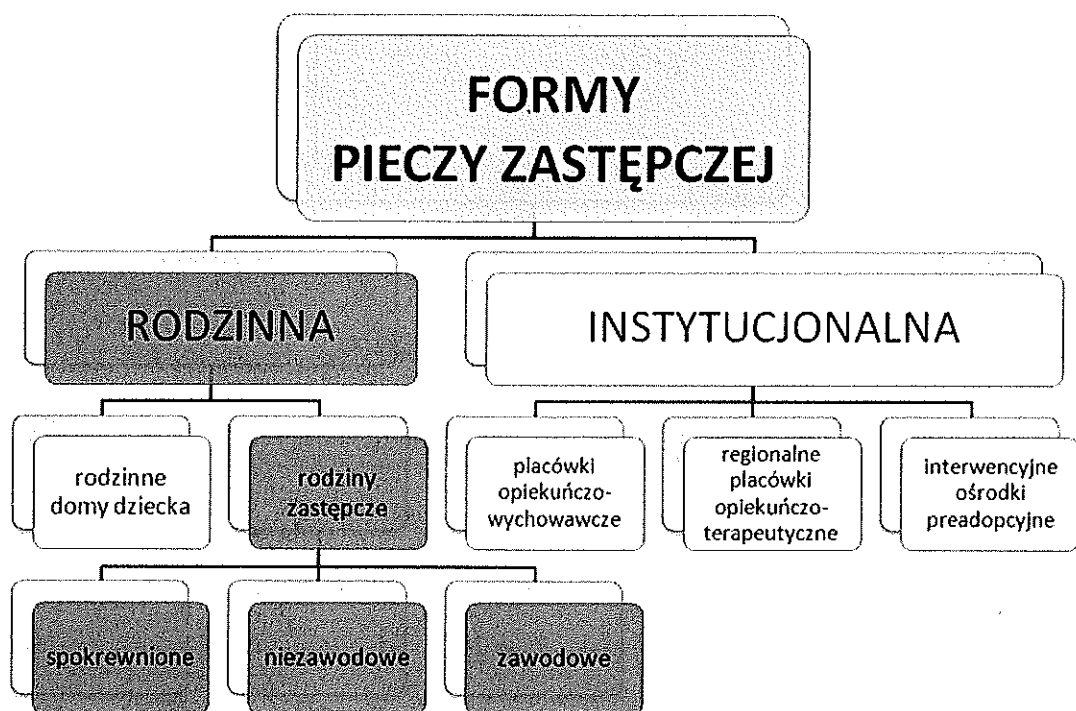

Tabela nr 13. Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Grudziądz

w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Liczba rodzin zastępczych	14	15	16

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Tabela nr 14. Liczba dzieci z terenu gminy Grudziądz umieszczona w rodzinach zastępczych w latach 2019 – 2021

Liczba dzieci z terenu gminy Grudziądz umieszczona w rodzinach zastępczych					
W rodzinach zastępczych spokrewnionych			W rodzinach zastępczych niespokrewnionych		
2019	2020	2021	2019	2020	2021
0	0	1	0	3	0

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Tabela nr 15. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2019 – 2021

	2019	2020	2021
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	3	0	3

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Tabela nr 16. Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej w latach 2019 – 2021

Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w całodobowej placówce Opiekuńczo – wychowawczej w latach 2019 - 2021		
2019	2020	2021
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Białochowie	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Białochowie	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 1 w Wydrznie
4.241,09 zł	4.355,47 zł	5.046,82 zł
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Wydrznie	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Wydrznie	Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 2 w Wydrznie
4.722,72 zł	4.230,08 zł	5.046,82 zł
		Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Nr 3 w Białochowie
		5.046,82 zł

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

- *W 2021 r. doszło do reorganizacji instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu grudziądzkiego. Z uwagi na powyższe jako średni miesięczny koszt we wszystkich placówkach przyjęto średni koszt wojewódzki, zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej*

Rozdział IV. Analiza SWOT wsparcia rodziny

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - obowiązujące akty prawne, programy oraz strategie; - wysoko wykwalifikowana kadra z doświadczeniem w wspieraniu rodzin; - współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny; - dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez instytucje działające w obszarze wspierania rodziny; - dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych; - działania profilaktyczne w szkołach dotyczące uzależnień; - rozwinięta infrastruktura szkolna wraz z bazą sportową; - zatrudnienie asystenta rodziny; - prowadzenie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci poza ich rodziną naturalną; - realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych dla dzieci i rodzin; - funkcjonowanie Ogólnopolskiej karty Dużej Rodziny; - funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; - funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - duża ilość dobrze wyposażonych świetlic wiejskich; 	<ul style="list-style-type: none"> - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców; - brak pozytywnych wzorców zachowań w rodzinach dysfunkcyjnych; - mała aktywność rodzin do organizowania grup samopomocowych; - brak wystarczającej opieki przedszkolnej dla dzieci; - niedostateczna ilość placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy; - niewystarczający dostęp do placówek służby zdrowia; - ograniczone i długotrwałe oczekiwanie na badania specjalistyczne; - brak mieszkań komunalnych; - trudności w komunikacji między poszczególnymi wsiami; - ograniczenie kontaktów społecznych spowodowane pandemią covid – 19; - niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje rodzicielskie; - uzależnienia od tv, gier komputerowych; - niska aktywność fizyczna; - brak rodzin wspierających; - brak środków finansowych dla asystenta rodziny na zakup środków dydaktycznych; - niewykorzystany potencjał świetlic wiejskich; - niewystarczająca ilość świetlic socjoterapeutycznych; - zaburzona i przewlekła wymiana informacji między instytucjami wynikająca z RODO;

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - pro rodzinna polityka państwa; - szeroki pakiet pomocy finansowej gwarantowanej przez państwo rodzinom z dziećmi; - szerokie działania profilaktyczne na temat uzależnień; - wzmacnianie współpracy między instytucjami; - uruchomienie Komunikacji Powiatowej; - kontynuowanie usług świadczonych przez asystenta rodziny w celu nabycia i wzmocnienia kompetencji rodzicielskich; - wzmacnianie pozycji i autorytetu rodziców; - możliwość pozyskania środków na edukację rodziców ze środków europejskich; - możliwość pozyskiwania środków na pracę dydaktyczną z rodziną w ramach ogłaszanych konkursów; - duża liczba świetlic wiejskich; - zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy; 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie więzi rodzinnych i zanik autorytetów; - zanik bezpośrednich kontaktów między ludźmi na rzecz komunikacji telefonicznej i elektronicznej; - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców; - bierność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów; - niski poziom zainteresowania rodziców problemami dziecka i formami spędzania czasu wolnego; - przerzucanie przez rodziców winy za złe zachowanie dziecka na szkołę i środowisko rówieśnicze; - niski poziom świadomości o potrzebach i zainteresowaniach dziecka; - izolowanie się rodzin; - brak systemowych rozwiązań problemów społecznych; - długotrwały proces przywracania rodzinie zdolności do prawidłowego funkcjonowania; - obarczanie samorządów gminnych coraz większą ilością zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia finansowego; - trwający stan pandemii powodujący izolację społeczeństwa;

Rozdział V. Cele programu.

§ 1. Celem głównym programu jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Grudziądz.

§ 2. Cele szczegółowe programu to:

- diagnozowanie i monitorowanie funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparte na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dzieci i rodziny;
- tworzenie efektywnego systemu wsparcia i pomocy dla rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji wychowawczych i opiekuńczych;
- wspieranie rodzin dysfunkcyjnych oraz przeżywających trudności w wypełnianiu swoich obowiązków wychowawczych i opiekuńczych celem przywrócenia im zdolności do prawidłowego wykonywania tych funkcji;
- zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia;
- zapewnienie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości, bezpieczeństwa bytowego;
- objęcie pomocą dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności w formie dożywiania, wypoczynku wakacyjnego, zaopatrzenia w podręczniki oraz zorganizowanych form spędzania czasu wolnego;
- doprowadzenie do zmniejszenia się liczby dzieci z gminy Grudziądz kierowanych do opieki zastępczej poprzez stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny;
- podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno – zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia im podjęcia zatrudnienia;
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.

Rozdział VI. Odbiorcy programu.

§ 3. Odbiorcami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Grudziądz dotknięte patologią, przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

Rozdział VII. Przewidywane rezultaty programu.

§ 4. Wśród przewidywanych rezultatów Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy wskazać:

- Poprawa sytuacji dziecka i rodziny.
- Minimalizowanie negatywnych zachowań rodziców i dzieci.

- Poprawa umiejętności opiekuńczo – wychowawczych u rodziców.
- Ograniczanie patologii społecznych.
- Tworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci.
- Zapewnienie profesjonalnej pomocy dziecku i rodzinie.
- Ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
- Powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych.
- Nabycie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego.
- Nabycie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego.

Rozdział VIII. Działania.

§ 5. Program realizowany będzie na terenie Gminy Grudziądz w latach 2022-2024. Działania mające na celu realizację założeń programu będą nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka na terenie Gminy Grudziądz;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc;
- podejmowanie działań w środowisku, praca socjalna z rodzinami w kryzysie (również związanych ze skutkami COVID-19), inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach;
- praca socjalna i praca asystenta rodziny z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w celu ich powrotu do rodziny;
- opracowanie planu pomocy dostosowanego do indywidualnych problemów i potrzeb rodziny, praca w kontrakcie socjalnym;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
- współpraca z wszystkimi instytucjami i organizacjami mającymi na celu pomoc rodzinie i dziecku;
- organizowanie konsultacji i mediacji rodzinnych oraz poradnictwa specjalistycznego: rodzinnego, prawnego i psychologicznego na terenie Gminy Grudziądz;

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, kół zainteresowań;
- oferta wolontariatu, opieki krótkoterminowej (np. na godzinę nad osobami niepełnosprawnymi), utworzenie bazy wolontariuszy;
- dostosowanie budynków gminnych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- inicjowanie interdyscyplinarnych form współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych;
- dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach i innych placówkach;
- organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży;
- wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych;
- realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych, przeciwdziałających uzależnieniom i patologiom społecznym;
- tworzenie świetlic socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży nieradzącej sobie z emocjami oraz problemami w rodzinie;
- organizowanie grup wsparcia lub grup samopomocowych, dla rodzin przeżywających trudności oraz osób współuzależnionych;
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- w razie potrzeby zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- szkolenia dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych;
- podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy w rodzinie i uzależnieniom;
- rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej;
- angażowanie dzieci i młodzieży w organizację inicjatyw o charakterze kulturalnym i prozdrowotnym;
- propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych.

Rozdział IX. Realizatorzy programu.

§ 6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu realizuje zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny współpracując z różnymi instytucjami i osobami, w tym z:

- Urzędem Gminy w Grudziądzu,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Komendą Miejską Policji w Grudziądzu,
- Szkołami na terenie Gminy Grudziądz,
- Przedszkolami gminnymi,
- Zakładem Opieki Zdrowotnej,
- Placówkami kulturalnymi i sportowymi,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu,
- Kuratorami sądowymi,
- Organizacjami pozarządowymi.

Rozdział X. Czas realizacji programu.

§ 7. Realizację Gminnego programu Wspierania Rodziny w Gminie Grudziądz zaplanowano na lata 2022 – 2024. W czasie realizacji Program może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

Rozdział XI. Finansowanie.

§ 8. Źródła finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Grudziądzu na lata 2022 – 2024 stanowić będą środki pochodzące z budżetu gminy, dotacje z budżetu państwa oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

Rozdział XII. Monitoring i ewaluacja programu.

§ 9. Gminny Program Wsparcia Rodziny jest dokumentem otwartym i będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb. Monitoring programu polegał będzie na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań oraz wcześniej ustalonych działań w oparciu o diagnozę problemu społecznego od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Celem monitorowania jest sprawdzenie czy założone cele zostały osiągnięte i w jakim stopniu. Dane zawarte w monitoringu umożliwią dokonywanie bieżących zmian jeśli zajdzie taka potrzeba. Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej co roku w terminie do 31 marca kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grudziądzu będzie składał Radzie Gminy Grudziądz sprawozdanie z realizacji programu (wraz ze sprawozdaniem rocznym z działalności Ośrodka) oraz przedstawiał potrzeby związane z jego realizacją.

Rozdział XIII. Podsumowanie.

Gminny Program Wsparcia Rodziny w Gminie Grudziądz na lata 2022 – 2024 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spożyczanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Grudziądz w latach 2019 – 2021

Tabela nr 2. Liczba dzieci w wieku 0 – 18 lat zamieszkujących na terenie Gminy Grudziądz w latach 2019 – 2021

Tabela nr 3. Główne powody udzielania pomocy w latach 2019 – 2021

Tabela nr 4. Świadczenia rodzinne jako forma wspierania rodziny w Gminie Grudziądz w latach 2019 – 2021

Tabela nr 5. Realizacja Programu 500+ w latach 2019 - 2021

Tabela nr 6. Realizacja Programu Dobry Start w latach 2019 - 2021

Tabela nr 7. Karta Dużej Rodziny

Tabela nr 8. Liczba dzieci, które skorzystały z bezpłatnych kolonii organizowanych przez GOPS

Tabela nr 9. Liczba uczniów otrzymujących stypendium szkolne i zasiłek socjalny w latach 2019 – 2021

Tabela nr 10. Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty w latach 2019 – 2021

Tabela nr 11. Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych opieką asystenta rodziny w latach 2019 – 2021

Tabela nr 12. Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny

Tabela nr 13. Liczba rodzin zastępczych na terenie gminy Grudziądz w latach 2019 – 2021

Tabela nr 14. Liczba dzieci z terenu gminy Grudziądz umieszczona w rodzinach zastępczych w latach 2019 – 2021

Tabela nr 15. Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2019 – 2021

Tabela nr 16. Średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej w latach 2019 – 2021